

Võistleja käsiraamat osalemiseks Eesti Grilliliidu korraldatavatel võistlustel (uuendatud 09.02.2012)

Kui võistkond on otsustanud võistlusel osaleda, siis tuleks kõik tegevused hästi läbi mõelda, et võistlusel osalemisest kujuneks meeleolukas ja nauditav kogemus.

Käesolev dokument on loodud abistamiseks võistkondi, kes osalevad Eesti Grilliliidu poolt korraldataval võistlusel. Nõuanded ja õpetused on soovitusliku sisuga, tuginedes autorite ja võistlejate kogemustele. Iga grillimeister või *barbecue*-küpsetaja tegutseb siiski oma parimal professionaalsel äranägemisel.

Info ja ettepanekud käsiraamatu täiendamiseks on oodatud Eesti Grilliliidu aadressile grilliliit@grillfest.ee.

1. Võistkonna liikmed ja kohustuste jagunemine

Vastavalt võistluse reeglitele ei ole võistkonnaliikmete arv piiratud – ometi ei ole mõtet kutsuda võistkonna koosseisu üle 10 inimese, sest ühe võistkonna võistlusplats on piiratud suurusega ja liiga suur arv protsessis osalevaid inimesi hakkavad teineteist segama. Regionaalsetel eelvoorudel on võistlusplatsi suuruseks 5x5m, aasta lõppvõistlusel ja koolidevahelisel võistlusel Pärnus, Vallikääru aasal 4x10m. Iga võistluse platsi suuruse kohta vaata lähemalt võistluse reeglitest võistluse kodulehel.

Mõelge koos kaaslastega hästi läbi, et mitu liiget peaks kohustuste jagunemise järgi tegelikult võistkonda kuuluma. Kõik ülejäänud, keda sooviksite kaasata, on teretulunud külalistena võistlusplatsile teile kaasa elama ja ennast hästi tundma. Vastavalt võistluse reeglitele valite võistkonna liikmete seast ka kapteni (tema kohustuste kohta lugege täpsemalt võistluse reeglitest võistluse kodulehel).

2. Võistlusplatsi sisustamise ja logistika planeerimine

Kuna võistlusplatsi suurus on teada, siis on võimalik küllaltki täpselt selle sisustamine nii võistlustegevuseks kui külaliste kostitamiseks planeerida. Mõelge läbi ruumilised vajadused ja paigutus võistlustegevuseks, et saaksite keskenduda võistlusroogade küpsetamisele. Samas ei tohi ära unustada ka teie võimalike külaliste heaolu (istekohad, kostitamine, suhtlemine nendega jne).

Võistlusplatsil ei ole korraldaja poolt tagatud elektrienergiat. Juhul kui võistkond otsustab kasutada generaatorit, siis peab see olema nn vaikne generaator (tootjatest on näiteks Hondal sellised mudelid kuni 2KW võimsusega, mida üldiselt kasutatakse väikelaevadel). Kui kasutatav generaator segab teisi võistkondi, siis seda kasutada ei ole lubatud ja võistluse korraldajale sellise kaebuse laekumisel mõne teise võistkonna poolt palub korraldaja teil generaatori välja lülitada.

Mõelge ka sellele, et ilmastikukaitseks (ka päikese eest) oleks kindlasti

võistlusalale mõistlik paigaldada katusealune mis peaks asuma tuleohutus kauguses küpsetusaparaatidest ja need omakorda vastaval kaugusel pargitud autost juhul, kui kasutate võistlusplatsi taga autot laorumina (ainult siis kui võistlusplats ja reeglid seda võimaldavad). Kõige selle juures arvestage ka ootamatult tekkiva tuule ja selle võimaliku suunaga. Võistluse korraldaja poolt antavas toidukorvis on teile ka esmaseks tulekustutamiseks ette nähtud suured veepudelid (tavaliselt 2x1,5L), nendest peab jätkuma kogu võistluse ajaks (sellekohane ettekirjutus on ka võistluse reeglites ja tuleneb korraldajale ametkondade poolt esitatavatest nõuetest, aga ka heast tavast küpsetajate seas). Mõistagi oleks turvalisem, kui lisaks autokustutile oleks teil võistlusplatsil ka muud kustutusvahendid – tuletekk, suur pulberkustuti jms.

NB: Ärapõlenud süte jaoks tagab võistluse korraldaja võistlusplatsil vastava plekktünni või anuma – kõik kuumad ja kasutatud söed paneb iga võistkond sellisesse tünni.

Küpsetusaparaadid plaaneerige võistlusplatsile selliselt, et neist ühe peal küpsetate võistlusrooga ja kui on oodata suurem arv külalisi, siis on otstarbekas võtta kaasa ka teine küpsetusaparaat külaliste jaoks – siinkohal arvestage siis söe, gaasi või puude kulu ja grillitavate toiduainetega, et külalised teie võistlusribi või fantaasiaröoga „kogemata“ ära ei sööks. Kui on võimalust, siis oleks mõistlik küpsetada võistlusroogasid eraldi grilliaparate kasutades, selliselt toimides ei segune erinevate võistlusvoorude roogade aroomid/maitsed ja saate ka oma muud küpsetustegevust vabamalt teostada.

NB: Mõelge hästi läbi ja komplekteerige aegsasti kõik töövahendid erinevate voorude võistlustööde küpsetamiseks ja serveerimiseks.

Kuna regionaasletel võistlusel on tulenevalt platsivõimalusest igal võistkonnal lubatud parkida võistlusplatsi taha sõiduauto laorumina, siis planeerige võistlusele saabumiseks mahukam sõiduk kuhu kõik vajalik ära mahub. Enne võistluse algust ja peale lõppu on võimalik tuua ja viia mööblit, telki ja muud vajalikku ka eraldi sõidukiga. Transpordisõidukid parkige vastavalt korraldaja ja/või kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud parkimiskorrale ja arvestage ajakavas ning võistluse reeglites märgitud autodega võistlusplatsil liikumiseks lubatud kellaaegu – väljaspool nimetatud kellaaegu on autodega liiklemine osalejate ja publiku turvalisuse huvides keelatud.

Mõelge ka võimaliku ööbimisvajaduse peale ja uurige selleks aegsasti välja võimalused.

3. Saabumine võistlusplatsile ja tegevused kuni võistluse alguseni

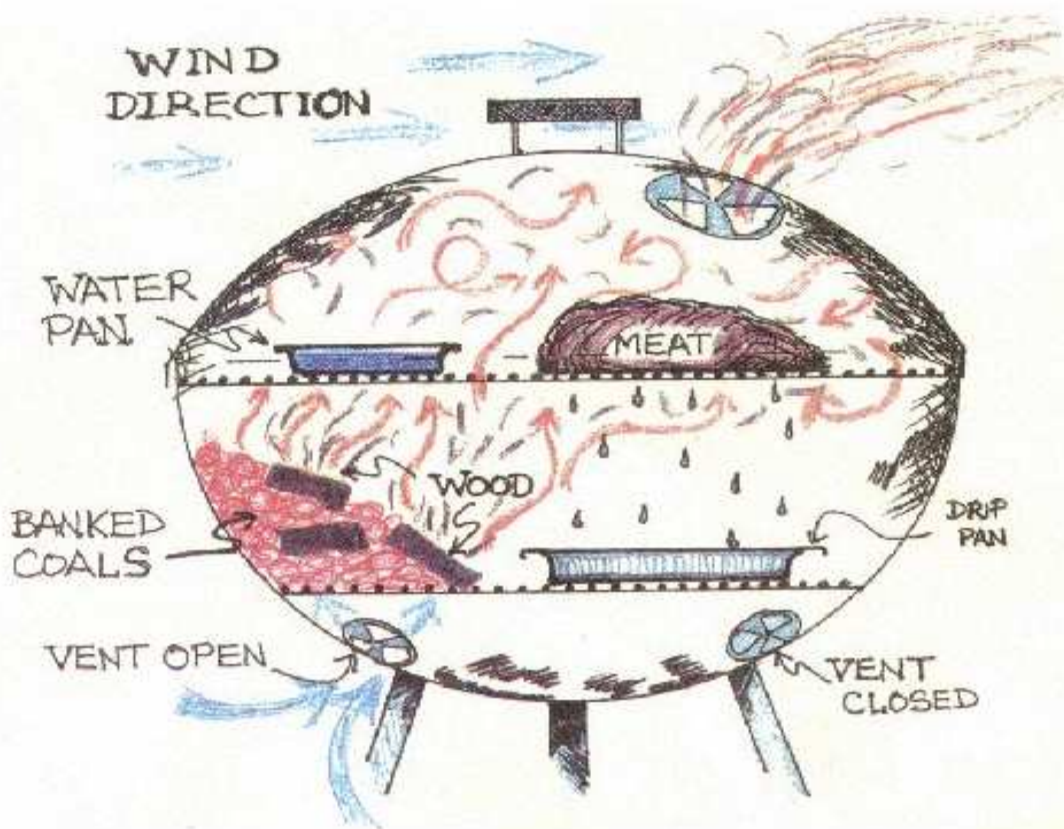
Saabuge võistlusplatsile aegsasti, st startige varuajaga, arvestades võistluspaigas valitsevat võimalikku liiklusummikut või ka rehvi purunemisest tingitud ootamatut ajakulu. Tehke kõik transpordi- ja laadimistegevused võimalikult varakult, sellega jätate endale rohkem aega võistlusplatsi sisustamiseks ja ettevalmistusteks ka siis, kui viimasel hetkel saabuvad on tekitanud liiklusummikud ja kulutavad seal tarbetult aega ja närve.

4. Võistlusvoorud ja tööde hindamine

On oluline, et viimasele hetkele ei jääks vajalikke asjatoimetusi, sest võistlemine on *fun* ja stressi ei ole vaja. Kui oled kõik vajalikud toimingud ja vahendid aegsasti ja hästi läbi mõelnud, siis sujub kõik hästi. Võistluse korraldaja annab pimehindamisena hinnatavates voorudes võistlemiseks igale võistkonnale toidukorvi, mille täpne sisu ja üleandmise aeg ja kord on kirjeldatud võistluse reeglites. Kuidas näiteks ribivoorus targalt küpsetada, selleks loe võistluse kodulehel Enn Tobrelutsu kirjutatud dokumenti „Võistlusribi grillimise õpetus osalemiseks Eesti Grilliliidu osalusel korraldataval võistlusel”. Selleks, et teada saada, mida kohtunikud erinevates voorudes hindavad, loe hoolikalt võistluse reegleid. Kui midagi on arusaamatut, siis küsi julgesti võistluse korraldaja käest.

Juhul kui osaled võistlustel „Eesti Rahva Barbecue Võistlus – BBQ”, siis tea, et alates 2012. aasta võistlushooajast on rahvabarbecue võistlusel lisaks klassikalistele *barbecue*-ahjudele lubatud küpsetusaparaadina kasutada ka kaanega grilliaparati. Oluline on, et sellise aparadiga küpsetamine toimuks *barbecue*-meetodil (mitte grillimise teel otse süte kohal), vaata joonist:

Fantaasiavooru lipulause on: „Grillida võib kõike!”. Võistluse toidukorvis on osad vahendid (vesi ja süsi / *barbecue* puhul puit) mõeldud kasutamiseks ka fantaasiavoorus. Selleks, et teada saada, mida kohtunikud hindavad fantaasiavooru võistlustööde juures, loe hoolikalt võistluse reegleid. Kui midagi on

arusaamatut, siis küsi julgesti võistluse korraldaja käest. Ära unusta, et fantaasiavoorus antakse välja ka eripreemia parima esitluse eest st et *show* ja atraktiivne esitus tuleb kindlasti kasuks!

5. Punktide lugemise ajal

Kuna kohtunike poolt antud punktide kokkulugemine võtab aega, siis on seda hea kasutada võistlusplatsi korrastamiseks, prügi kokkukorjamiseks ja tarvikute pakkimiseks. NB: Iga võistkond võtab oma võistlusplatsil tekitatud ja tekkinud prügi võistlusplatsilt lahkudes kaasa!

6. Peale autasustamise toimumist ehk võistluse lõppu

Juhul, kui te ei saavutanud auhinnalist kohta, siis ärge kurvastage ja meenutagem siinkohal Eesti grillijate hoiatavat lipulauset „Grillimine on seltskondlik nauding, mis tekitab tugevat sõltuvust!” Järgmise võistluseni on piisavalt aega, et oma oskusi lihvida ja täiendada. Osalege kogemuse omandamiseks ka erinevatel teemavõistlustel - kala, vorst, uluk jne. Hooaja võistluskalender: www.grilliliit.ee.

7. KKK ehk Korduma Kippuvad Küsimused

Mitu liiget tohib maksimaalselt võistkonda kuuluda?

- Võistkonnaliikmete arv ei ole piiratud, aga selle kohta vaata korraldaja soovitusi võistluse reeglitest ja käsiraamatu p.1.

Kas grillimisvõistluse võistlusplatsil tohib võistlemiseks kasutada lisaks söe grillile ka gaasigrilli või BBQ-ahju?

- Grillimisvõistlusel võisteldakse grillimise meetodil ja seepärast ei ole lubatud kasutada *barbecue*-ahju. Gaasigrilli on lubatud kasutada fantaasiavoorus. Võistluse korraldaja ja võistlusel osalevad võistkonnad eeldavad ausat konkureerimist ja heade tavade järgimist.

Kas barbecue-võistluse võistlusplatsil tohib võistlemiseks kasutada lisaks barbecue-ahjule ka söegrilli?

- Alates 2012. aasta võistlushooajast on rahvabarbecue võistlusel lisaks klassikalistele *barbecue*-ahjudele lubatud küpsetusaparaadina kasutada ka kaanega grilliapaati. Oluline on, et sellise aparaadiga küpsetamine toimuks *barbecue*-meetodil (mitte grillimise teel otse süte kohal), vaata joonist käsiraamatu p.4. Võistluse korraldaja ja võistlusel osalevad võistkonnad eeldavad ausat konkureerimist ja heade tavade järgimist.

Mida korraldajate poolt antav toidukorv täpsemalt sisaldab ja millised toiduained tuleb endal kaasa võtta? Kas toidukorv antakse kõikide voorude kohta eraldi?

- Toidukorvi sisu kohta vaata täpsemalt võistluse reeglitest ja võistluse kodulehelt.

Millal tohib süüdata söed ja alustada küpsetamist?

- Juhul kui võistkond kasutab oma kaasavõetud sütt, siis tohib need süüdata kasvõi oma võistlusplatsile saabumise hetkest.

- Võistluse toidukorvid antakse üle võistkonna kaptenile enne võistluse toimumise algust reeglites märgitud ajal ja võistluse infopunktis, sellest hetkest alates on

võistkonnal võimalus kasutada kõike mis toidukorvides sisaldub sh süüdata sütt, alustada soovi korral küpsetustegevust jne. Võistluse pidulik avamine, söögipalve vms. tegevused ei ole seotud küpsetustegevuse alustamise kellaajaga. Põhimõte on, et need kes aegsasti võistlusplatsil kohal on, nendel võistkondadel on ka piisavalt aega edukaks küpsetustegevuseks, hiljem saabujatel jääb kõikideks tegevusteks vähem aega.

Millega tohib grillsütt võistlusel süüdata?

- Süüdata võib ükskõik millega, aga soovituslikud on looduslikud materjalid, mitte kemikaalid. Süütematerjalide valiku eest kohtunikud punkte ei anna ega miinuspunkte ei arvesta.

Kas Rakvere searibivoorus tuleb küpsetamisel ribid kohe lahti lõigata või pean küpsetama tervet ribiplaati? Kas Talleggi kanalihavoorus tuleb broiler kohe pooleks lõigata või pean küpsetama tervet kana ja enne serveerimist poolitama? Kas M.V.Wooli kalavoorudes tuleb kala pooleks lõigata või pean küpsetama tervet kala?

- See on iga võistkonna vaba valik milliseid töövõtteid ta kasutab.

Fooliumit grilli kohal, grillipinnal ja BBQ ahjus küpsetusprotsesis kasutada ei tohi, see on selge. Aga kas küpsetuspotti tohib kasutada?

- Toidu küpsetamiseks mitte – siinkohal võrdub küpsetuspott fooliumiga ja kui te valmistate rooga fooliumis või potis, siis ei ole see võistluste kontekstis enam grillimine.

Kas nii ribi- kui fantaasiavoorus tohib võistlustööde maitsestamisel kasutada ainult toidukorvis olevaid maitseaineid?

- Võistluse ametliku maitseainepartneri maitseained, kastmed ja marinaadid on lisatud toidukorvi igale võistkonnale vabal valikul kasutamiseks – iga võistkond maitsestab võistlustöö vabalt valitud maitseainete ja/või marinaadidega.

Kas võistlusplatsil tohib omaks tarbeks tarbida võistkonna poolt kaasavõetud sööke ja jooke?

- Jah.

Kas fantaasiavoorus osalemine on võistkonnale kohustuslik?

- Võistlusele tullakse võistlema kõikides voorudes. Võistluse üldvõitja on voorudes saavutatud punktide liitmisel kokku enim punkte saanud võistkond. Kui võistkonnal tõesti puuduvad oskused või võimalused näiteks fantaasiavoorus võistleda, siis igas voorus kohustust osaleda ei ole.

Kas retseptilehe täitmine võistkonna poolt on kohustuslik?

- Ei ole. Retseptilehe täitmise idee ja eesmärk on täpsemalt kirjeldatud võistluse reeglites.

Kuidas toimida kui sooviksime olla oma võistkonnaga võistlusplatsi paigutuses nr. 1 võistkond? Kas asukoht annab mingeid eeliseid?

- Võistlustel (va aasta lõppvõistlusel) paigutatakse võistkonnad platsidele nende kohalesaabumise järjekorras – st et peaksite siis hommikul olema esimene

saabuja. Paigutust alustatakse kõikides toimumiskohtades kell 08.00, võistluse korraldaja saabub platsile kell 07.00. Lõppvõistlustel paigutatakse võistkonnad platsile nende registreerumise järjekorras, mis on esitatud võistluse kodulehel. Platsi asukoht võistluse territooriumil ei anna tulemuste saavutamisel mingeid eeliseid, kõik mahamõõdetavad võistlusplatsid on samade mõõtmetega.

Kui osalen võistlusel võistkonnana, kes esindab kaubandusettevõtet, siis kas on lubatud tegeleda reklaami- ja kaubandustegevusega võistkonna võistlusplatsil?
- Reklaami ja kaubandustegevuse kord on fikseeritud iga võistluse reeglites.

Kas fantaasiavoorus saab riietuse eest ka lisapunkte?

- Lisapunkte riietuse eest ei arvestata, aga kuna fantaasiavoorus antakse välja ka esitluse eripremia, siis atraktiivsed kostüümid muudavad esitluse atraktiivsemaks.

Mida teha kui olen ise võistleja ja näen teisi võistkondi või mõnda võistlejat reegleid rikkumas?

- Teatage sellest koheselt võistluse peakohtunikule, võistluse inspektorile või mõnele võistluse korraldajale. Võistluse ametnikud-korraldajad asuvad võistluslalal võistluse staabis, peakohtuniku kontaktandmed on avaldatud ka võistluse kodulehel.

Millal avaldatakse võistluse kodulehel võistlustulemused?

- Võistlusele järgneva mõne tööpäeva jooksul.

Kuidas ma tean, et just nüüd on õige aeg hakata ette valmistama ühte või teist toitu?

- Arvutage kogu protsess ajaliselt väga hoolikalt nn tagurpidi läbi ja jätke ka varuaega. See tähendab, et kui kell 13 peate regionaalsel võistlusel hindamiseks ära andma ribivooru töö, siis hakake sellest kellajast ettepoole oma tegevusi ja nendeks kuluvaid aegu kaardistama ja kui jätate ka varuaega võimalikeks ootamatusteks või fantaasiavoorus uute eksprompt-ideede teostamise jaoks, siis oletegi arvatavalt aega õigesti planeerinud.

Mida teha sellise juhul kui keegi meie võistkonnast on ära söönud valmis küpsetatud võistlustoidud?

- Fantaasiavoorus ei ole ilmselt probleemi, seda muidugi juhul kui teil fantaasiat kambapeale jätkub©. Pimehindamise voorudes kus korraldaja annab teile võistlustoorme (sõltuvalt võistklusest: searibi, broileri, kala, vorsti, õuna jne) teil siis vist võistelda ei õnnestu. Aga vähemalt kellelgi on siis kõht head kraami väga täis!:))

Kui ma saime võistlustoidu valmis, kas me siis kohe peame jooksma ja need kohtunike telki ära viima?

- Jälgige ja järgige täpselt võistluse ajakava ja arvestage, et kui viite toidu näiteks 10 min varem tähtajast, siis jahtub see rohkem maha enne kohtunikelauale jõudmist kui konkurendi toit, mis viidi 2 minutit enne tähtaega, kuid see võib olla konkurendile otsustav „edumaa“, toiduvõistlusel on igasugune ajastamine ülim ja kiirustada ei maksa.

- Võistlustoite ei viida mitte kohtunike telki, vaid võistluste infopunkti kus need ümber markeeritakse ja Eesti Grilliliidu sekretär esitab need kohtunikele hindamiseks.

- Kindlasti ei tasu toitu ära viia joostes! Tundub küll naljakas teema, aga tõepoolest on olnud juhuseid, kus tundide jooksul valminud suurepärase võistlustöö maandub koos infopunkti poole võistluskarp käes jooksnud võistkonnaliikmega pooltel teel kõhuli ja siis on võistlus selle võistkonna jaoks selles konkreetses voorus reeglina lõppenud. Olge tähelepanelikud ja ettevaatlikud kuni võiduka lõpuni!

Kas toidukorvides on ikka piisavalt toitu, et saaksime neid pakkuda ka Grillfesti küllastajatele?

- Võistluse toidukorvides on toiduained võistlemiseks, kuigi kogused antakse võistkondadele selliselt, et reeglina u 1/2 jääb ka võistkonnale endale kiirtrenni tegemiseks enne võistlusroa küpsetamist. Aegade jooksul on kujunenud heaks tavaks, et võistkonnad küpsetavad lisaks endalae ja sõpradele söögiks ka kaasavõetud toiduaineid ja jagavad neid lahkesti ka publikuga☺. Grillirahvas on ju lahke ja sõbralik rahvas!

Kelle poole pöörduda kui oleks soov korraldada firma suve- või talvapäevadel professionaalselt korraldatud grillimise võistlus?

- Selline soov tuleks edastada Eesti Grilliliidule e-maili aadressile grilliliit@grillfest.ee või helista 5043000.

8. Reeglite kasutamine ja litsentseeritud võistluste korraldamine

Käesolev dokument on autorikaitse objekt ja selle kasutamiseks üksikõik millisel kujul või modifikatsioonis pöörduge Eesti Grilliliidu poole (e-mail: grilliliit@grillfest.ee, telefon 5043000, www.grilliliit.ee). Samuti pöörduge Eesti Grilliliidu poole sooviga korraldada Eesti Grilliliidu dokumentatsiooniga ja liidu poolt litsentseeritud grillimisvõistlust.